

Protokoll för Ålands Skärgårdsnämnds möte 2/2018

Tidpunkt Torsdagen den 03.05.2018, kl. 13:00 – 16:00
Plats Självstyrelsegården, konferensrum Nyhamn
Närvarande Vicelantråd Camilla Gunell, ordförande
Infrastrukturminister Mika Nordberg §3
Maria Svedmark, Föglö
Madelene Ahlgren-Fagerström, Kökar
Björn Rönnlöf, Sottunga
Rosita Stenros, Sottunga
Susanne Nordberg, Vårdö
Dan Backman, Näringslivsutvecklare
Christian Dreyer, KD, Kumlinge
Andreas Johansson, KD, Vårdö
Annastina Sarlin, Nordiska Skärgårdssamarbetet → kl. 14.55
Christian Pleijel, Styrelseordförande Nordiska Skärgårdssamarbetet → kl. 14.55
Simon Holmström, Kommunikatör/Projektarbetare, FS → kl. 15.20
Kristian Packalén, Skärgårdssutvecklare, Företagsam Skärgård

Innehåll

1. **Mötets öppnande**
2. **Föregående protokoll 1/2018**
3. **Godkännande av föredragningslistan**
4. **Ärenden från LR som berör skärgården**
5. **Ö för ö workshops i den åländska skärgården**
6. **Central Baltic – fjärde och sista utlysningen denna period**
7. **På gång inom Nordiska Skärgårdssamarbetet**
8. **Gästhamnsprojekten SEASTOP och Smart Marina - Likviditet under projektiden**
9. **Övriga ärenden**
10. **Mötets avslutande, nästa möte**

Agenda

1. Mötets öppnande

Ordförande öppnar mötet kl 13.03

2. Föregående protokoll 1/2018

Genomgång och justering av föregående protokoll

Diskussion att möten bör återkomma till ärenden som på tidigare möten inte behandlats till slut

3. Godkännande av föredragningslistan

Föredragningslistan godkänns. Paragraf 7 tas upp före §5 eftersom gästande presentatörer behöver avlägsna sig efteråt.

4. Ärenden från LR som berör skärgården

Mika Nordberg närvarar på punkten för att redogöra för aktualiteter i skärgårdstrafiken.

KD Dreyer: Kumlinge kommun har skickat en förfrågan till landskapsregeringen för över 3 månader sedan då man frågade efter vilka förutsättningar det finns för framtida skärgårdstrafik inom den tilltänkta kommunreformsförslaget. Bakgrunden är att kommunerna ombetts inkomma med förslag, men behöver då veta exempelvis vilka budgetmedel det finns att tillgå för ändamålet. Svar har dock inte erhållits från LR än.

Infrastrukturminister Nordberg svarar att diskussioner om detta förts inom landskapsregeringen, exempelvis med kansliminister Fellman och att man då kommit fram till att man före trafiken kan fastställas behöver man veta vilka utvecklingsmöjligheter som kommuner och kommuninvånare ser, t.ex. i form av tjänstemäns arbeten samt invånarnas fritidssysselsättningar. Önskemålet är att detta skall framkomma t.ex. vid Ö för Ö workshopar.

Infrastrukturavdelningen jobbar på att kunna höja lastkapaciteten på färjorna som föregående år var tvunget att minskas på grund av striktare tolkning av lagar.

Utmaningar finns med utrymme och bokningsregler, t.ex. är det problematiskt att kunna erbjuda kapacitet för lastbilar och paketbilar.

Ålandstrafiken har infört användandet av så kallade pektdatorer för incheckningspersonalen. Ett av målen med det är att alla bilar som är ombord på detta vis skall finnas i systemet och att man därmed har bättre kontroll, t.ex. för statistik. Dessa system har dock haft barnsjukdomar, t.ex. på grund av begränsade internetuppkopplingar.

KD Dreyer frågar ifall det finns statistik på hur många som bokar först någon dag före. Frågan har aktualiserats eftersom LR på kort varsel flyttade MS Ejdern att ersätta MS Skarven på Degerbylinjen när den erfar tekniska problem. LR hävdade att detta inte ledde till så stora problem eftersom få var bokade på MS Ejdern på norra linjen vid tillfället.

Infrastrukturminister Nordberg svarar att statistik finns från tidigare år vilket användes vid tillfället.

Rönnlöf meddelar att Sottungas och Kökars varutransporter kan komma att ändras till kvällar vilket i så fall påverkar bokningsläget samt kan medföra utmaningar för dagligvaruhandeln.

5. Ö för ö workshops i den åländska skärgården (Simon Holmström)

Ö för ö på Åland var tänkt att påbörjas i vår med Kumlinge och Vårdö. Bägge tillfällena blev dock inställda p.g.a. för få förhandsanmälningar. Även om det troligen kommit flera ändå, ansågs det bäst att skjuta på tillfällena med tanke på trakteringen och att folk förhoppningsvis har bättre förutsättningar att delta på höst/vinter. Brist på resurser har även gjort att informationen om projektet inte blivit så bra som det borde.

Framkom på mötet att konceptet uppfattats som flummigt och att det är så mycket annat på gång just nu vilket gör att folk helt enkelt inte vill prioritera detta. Det behöver klargöras den konkreta nyttan så att konceptet prioriteras.

Beslut: Beslutas att krafttag skall tas för att genomföra projektet med start efter högsäsongen 2018. Konstateras att informationen samt marknadsföringen bör förbättras om vad ö för ö konceptet går ut på, att det behöver beskrivas bättre i annonser i kommunbladen samt att t.ex. förtroendevalda och tjänstemän bör informeras personligen om konceptets fördelar. Dessa kan sedan i sin tur informera och bjuda in övriga.

6. Central Baltic – fjärde och sista utlysningen denna period (Simon Holmström och Kristian Packalén)

Det finns 8 miljoner € kvar att fördela inom Central Baltic programmet, vilka inordnas i fyra insatsområden: *Competitive economy, Sustainable use of common resources, Well-connected region, Skilled and socially inclusive region*

Det finns flera projektfrön redan. Det kan handla om att hitta innovativa lösningar för skärgårdskommunikationer mellan regionerna, testverksamhet för blå ekonomi, gynna företagsamhet genom utlokaliseringar, distansarbeten och inkubatorer och hubbar för att utöka gränshandeln för skärgårdsprodukter. Nu är det dags för skärgården att slå sig samman och fundera på vilka områden det finns gemensamma intressen kring. Ansökningstiden är öppen mellan 15.10.2018-16.11.2018 och denna gång sker förfarandet enbart i ett steg. Första startdatum för projekten är först den 1.3.2019.

Beslut: Till kännedom. Förslag att samla skärgårdsaktörer till en workshop vid tillfälle.

7. På gång inom Nordiska Skärgårdssamarbetet (Annastina Sarlin & Christian Pleijel)

Christian Pleijel som valdes till styrelseordförande för NSS den 19.4.2018 och Samarbetschef Annastina Sarlin närvarar och berättar vad som är på gång och vad det här har för betydelse för skärgården och Åland som helhet. Samtidigt presenteras annat som pågår inom NSS verksamhet.

Pleijel inleder med att presentera NSS verksamhet och verksamhetsområde som nu är sammanhängande och nu består av 8 län eller landsting från Östergötland i väst till Kymmenedalen i öst. Dessa områden har liknande utmaningar, villkor och möjligheter.

NSS behandlar t.ex. gränshinderlagar t.ex. vid ett gränsregionalt forum som hålls på Åland den 5-6 september 2018.

Näringslivsutvecklare Backman berättar att Hogia bokningssystemet som används av Ålandstrafiken också skall börja användas av Eckerö Linjen och att detta system är kompatibelt med Citybreak som används av Visit Åland för paketering. Detta kan ge möjligheter till bättre paketering även av skärgårdens turismprodukter.

Pleijel presenterar resultat från en snabb enkät som gjorts med Skärgårdsnämndens medlemmar där frågan var vad som NSS bör fokusera på. Topp 3 var: 1) *Skärgårdsskolor*, 2) delad andraplats: *Inflyttning, Bostäder* och *Småskaligt näringsliv* och delat tredjeplats 3): *Internationellt samarbete* och *Besöksnäring*. Planen är att utföra liknande enkät i alla av NSS verksamhetsområden.

NSS verksamhetschef Sarlin presenterar det pågående *Bostadsprojektet*. Sammanställningen av projektets resultat är klara denna månad och sedan beslutas hur det skall presenteras för medlemsområdena. Projektet har bland annat utrett om bostadssituationen i skärgårdsregioner är ett hinder för inflyttning. KD Dreyer hävdar att folk vill prova på att bo i hus, helst vid havet, före de beslutar att köpa eget. Sarlin anser att skärgården behöver bli bättre på att presentera på vad skärgården har att erbjuda, så som aktivt föreningsliv, nära till naturen, etc.

Migrationsprojektet om flyttningsorsaker till och från skärgården presenteras. En större presentation hölls i Mariehamn den 27 april 2018. Presentationen finns tillgänglig på: <https://www.youtube.com/user/Landskapsregeringen>

8. Gästhamnsprojekten SEASTOP och Smart Marina - Likviditet under projekttiden

Information och diskussion om Central Baltic gästhamnsprojekten SEASTOP och Smart Marina och hantering av likviditeten under projekttiden.

Även om Central Baltic projekt på Åland är 100% finansierade av EU och LR sker detta först i efterskott efter att investeringar är genomförda och rapportering gjord och godkänd. Denna process kan ta minst 1 år i anspråk. De två projekten SEASTOP och Smart Marina kräver att gästhamnarna som erhåller den slutliga nyttan av projekten i form av exempelvis nya flytbryggor och servicehus garanterar likviditeten under projekttiden. Detta kan vara en utmaning för små föreningar och företag som driver gästhamnarna.

Vicelanträdet framhåller den stora regionala samhällsnyttan som gästhamnarna gör för samhällena och även nyttan och möjligheterna som Central Baltic ger. Det efterfrågas därför att kommunerna skall vara bemötliga och bistå gästhamnarna med likviditeten vid behov.

Kommunerna det gäller i dessa specifika fall är Brändö (3 hamnar med i projekten), Föglö (1 hamn med i projekten), Kumlinge (3 hamnar med i projekten), Kökar (2 hamnar med i projekten) och Vårdö, Framkommer att ingen av dessa kommuner har erhållit fråga direkt från gästhamnarna gällande stöd för att garantera likviditeten.

Närvarande kommunrepresentanter framhåller att det vore fel av dem att föregå hamnarna, utan att initiativet bör komma från hamnarna. Kommunerna verkar enligt mötet dock inte främmande till att kunna erbjuda t.ex. en borgensförbindelse för eventuella bryggglån som kan behövas för att garantera projektens genomförande.

9. Övriga ärenden

Övriga ärenden förekom ej

10. Mötets avslutande, nästa möte

Följande möte föreslås preliminärt till Kökar den 23 augusti och skulle ske i samband med det nya kulturella evenemanget KökArt. Detta förutsatt att logistiken till mötet fungerar vilket Näringslivsutvecklare Backman utreder (t.ex. med taxibåt). Som andra alternativ föreslås möte i Mariehamn i samband med gränsregionala forumet som anordnas av NSS, alltså 5te eller 6te september.

Ordförande avslutar mötet kl. 15.30

Protokollsjustering

Kökar 24.8.2018

Ort

Camilla Gunell

Camilla Gunell, ordförande

24.8.2018

Datum

Kristian Packalén

Kristian Packalén, sekreterare